

LA BIBLIOTECA DE L'EUPB, LA DOCÈNCIA I LA RECERCA

Mª Dolors Delclòs, Remei García, Imma Suy

Paraules clau: biblioteques universitàries, docència, recerca

Objectius: Les tecnologies de la informació i la comunicació proporcionen autonomia a l'usuari de les biblioteques . Aquestes col·laboren en aquest procés convertint-se en centres de recursos que recolzen el procés d'autoaprenentatge dels usuaris.

L' Educació és un procés d'aprenentatge, de desenvolupament i de la capacitat crítica de les persones que dura tota la vida, del qual els fonaments es troben en l'escola i la universitat.

La Universitat passa per un període de transformació: el concepte d'educació i d'aprenentatge estan canviant i sorgeixen nous models d'ensenyament: presencial, semipresencial i a distància, on a diferència del passat l'estudiant és el centre.

Entre els coneixements personals que els estudiants han d'adquirir inclou una capacitat *per aprendre a aprendre* constantment (aprendre a pensar, aprendre a estudiar...) i desenvolupar les capacitats crítiques que necessitaràn durant i després de la seva carrera. Això vol dir:

- *Conèixer i desenvolupar diferents procediments d'estudi segons les necessitats i objectius personals
- *Treballar procediments estratègics segons les demandes del mercat professional
- *Aprendre a estructurar i organitzar la informació, a presentar i defensar un treball científic

Les biblioteques són elements clau amb els recursos imprescindibles per a la renovació i el canvi. Aquest canvi no seria possible sense les TIC que han transformat prèviament les biblioteques en una oferta de serveis digitals pràcticament a mida dels seus usuaris.

Les TIC, els recursos digitals i els multimèdia, possibiliten que els estudiants es converteixin en investigadors independents. Aporten una nova manera d'aprendre molt més dinàmica i formes pedagògiques que poc a poc, configuren un nou ensenyament: internet, intranets, campus digitals, les vídeo-conferències, les aules electròniques... Si parlem de les TIC hem d'esmentar la importància que la *world wide web* ha tingut per les biblioteques al fer difusió dels seus recursos i serveis:

bases de dades, revistes electròniques, catàlegs, recursos per a satisfer les necessitats d'informació dels seus usuaris.

Les biblioteques universitàries

Les biblioteques universitàries estan refent la seva estratègia per donar resposta als nous tipus d'ensenyament que la nova docència demana.

Pràcticament, totes les biblioteques universitàries són híbrides, és a dir, combinen lo millor de la biblioteca presencial i els avantatges de la biblioteca digital: les col·leccions físiques i les col·leccions digitals, l'usuari presencial i l'usuari remot.

Fins i tot, algunes estan fent el canvi cap a un nou model anomenat *biblioteques virtuals*. La biblioteca virtual permet a l'usuari accedir a les col·leccions i serveis de forma remota des de qualsevol lloc i en qualsevol moment utilitzant la xarxa internet. És la modalitat més dinàmica que evoluciona cap a una biblioteca personalitzada, la qual s'adreça a grups d'usuaris amb necessitats documentals diferents: a estudiants de diversos nivells, professors, gestors, investigadors, ...

La biblioteca selecciona, organitza, emmagatzema, recupera la informació i proporciona ajuda als seus usuaris quan aquests la necessiten, sigui dins la institució acadèmica o bé, a distància. En aquest context, la biblioteca universitària és l'aula on l'estudiant i el professor es trobaran per transmetre, aprendre i produir la informació, un *centre de recursos per a l'aprenentatge*

Docència i Biblioteques

Per a fer front a aquest allau de canvis, és més necessària que mai la cooperació amb el professorat en la creació de cursos basats en l'aprenentatge, l'elaboració de materials docents i tutorials.

El bibliotecari ha de conèixer les línies d'investigació dels centres i departaments. Només d'aquesta manera podrem esdevenir autèntics consultors amb els quals els professors i investigadors podran dialogar, i als que podrem assessorar sobre les fonts d'informació disponibles i els nostres serveis.

Un d'aquests serveis que ja destaca d'entre la resta, és la formació d'usuaris, que converteix al bibliotecari en educador. L'autoaprenentatge, la no presencialitat en els nous plans d'estudis i la cada vegada més abundant informació, fa imprescindible aprofundir en la tasca formadora, dissenyar plans que permetin als diferents grups d'usuaris el lliure i autònom accés als recursos digitals més adients segons les seves necessitats. Els nostres usuaris han de rebre una bona formació en l'accés a la informació i l'ús dels recursos bibliotecaris per tal que es sentin segurs,

independents i, el que és més important, satisfets amb els nostres serveis d'informació.

L'altre servei d'importància creixent, és el d'Informació Bibliogràfica per a localitzar, seleccionar i avaluar la informació més pertinent. Aquest servei requereix la presència dels bibliotecaris temàtics especialistes en la/les matèries que tenen assignades i són els interlocutors amb els docents, del tot imprescindibles per a dur a terme la seva tasca.

El paper del bibliotecari com professional de la informació, es troba en el centre de totes aquestes activitats: desenvolupament i implementació de noves tecnologies i serveis, coneixement, avaluació dels continguts i dels recursos disponibles a la biblioteca, formador i informador alhora. En definitiva, el nou bibliotecari ha d'estar obert a noves maneres de pensar, de treballar i de col·laborar, ha de ser flexible.

En l'era digital, el bibliotecari, el docent i l'informàtic han de treballar junts amb objectius i funcions complementàries. En el nostre cas, els bibliotecaris aportem la visió i les necessitats dels usuaris, la selecció i avaluació de la informació pertinent i de qualitat.

La Biblioteca de l'EUPB com a centre de recursos per a l'aprenentatge

La Biblioteca disposa de l'espai on els usuaris es poden trobar per a estudiar, consultar les col·leccions, utilitzar els equipaments, demanar suport professional i utilitzar els serveis que s'hi ofereixen. Aquests són:

Espais: moderns i ampliat recentment, comprenen: espais de lectura, seminaris d'estudi en grup i una àrea d'autoaprenentatge que consta de dues aules (multimèdia i formació).

Recursos d'informació disponibles a la biblioteca de l'EUPB

La col·lecció: especialitzada en construcció, topografia i matèries relacionades amb les diplomatures impartides a l'Escola. Inclou diferents tipus de material: monografies, obres de referència, normativa i legislació, projectes fi de carrera, vídeos, CD-Rom, programari d'idiomes, plànols i mapes, apunts, exàmens, revistes, catàlegs de productes ...

És una col·lecció viva i en permanent actualització, però per aconseguir-ho, cal la col·laboració i l'assessorament del professorat per fer front als canvis i als buits bibliogràfics que generen els nous plans d'estudi.

Bases de dades: *Bibliotècnica*, el nou portal de les biblioteques de la UPC, dóna accés directe a les bases de dades de les àrees del vostre interès que s'agrupen sota els epígrafs : Arquitectura i Enginyeria civil, on trobareu articles de les principals revistes del món de l'arquitectura, la construcció i la topografia.

Bases de dades de recursos WEB d'interès politècnic : amb la finalitat de facilitar l'accés a la informació disponible a Internet, les biblioteques de la UPC han creat i actualitzat la base de dades Ep!, que recull i indexa per matèries un elevat nombre de pàgines web científico-tècniques. La biblioteca EUPB es responsabilitza de les àrees temàtiques : construcció, enginyeria civil, topografia i cartografia.

Mensualment la biblioteca envia a la vostra adreça de correu electrònic el butlletí digital *Web-informa* amb les novetats introduïdes a la web de la biblioteca i a l'abans esmentada base de dades d'interès politècnic.

Els serveis que ofereix la biblioteca

Informació bibliogràfica i assessorament especialitzat la biblioteca assessora als usuaris en qualsevol demanda d'informació especialitzada. Les consultes es poden realitzar de manera presencial i també mitjançant el correu electrònic o el futur formulari de la nostra pàgina web. El servei assolirà el màxim rendiment amb la comunicació dels docents a la biblioteca dels treballs a realitzar per els alumnes. D'aquesta manera la biblioteca podrà elaborar dossiers temàtics i seleccionar els documents adients per preveure les futures demandes d'informació.

Formació d'usuaris Durant el curs, la biblioteca organitza sessions de formació als estudiants de nou ingrés sobre el funcionament de la biblioteca, consulta al catàleg... Cal dir que les darreres sessions han estat molt profitoses gràcies a la col·laboració amb el personal docent.

Tanmateix, la biblioteca realitza sessions de formació adreçades a usuaris amb necessitats específiques : projectes fi de carrera, formació en bases de dades, internet ... De la col·laboració amb els professors del taller de patrimoni hi ha programades unes sessions per a estudiants de PFC, i és el nostre objectiu que aquestes sessions es converteixin en un servei habitual.

Difusió selectiva de la informació És el servei de difusió d'informació "*a la carta*" (a mida de les matèries escollides prèviament per cada professor) ; permet definir un perfil informatiu d'interès i mantenir-se puntualment informat de les novetats que s'hi produeixen.

Les noves adquisicions les trobareu a: <http://escher.upc.es/bib310/novesad.htm>

Distribució i consulta electrònica de sumaris: A més de la consulta dels títols de revista a la mateixa biblioteca, podeu "*fullejar*" les revistes noves al subscriure-us

habituals, més personalitzats i fins i tot dissenyats totalment a mida de les necessitats concretes.

Davant el repte de convertir les actuals biblioteques en centres de recursos per a l'aprenentatge, caldrà el contacte constant amb el personal acadèmic per tal que els nostres usuaris coneguin per una banda, l'oferta de serveis que trobaran a les biblioteques i per altra, els serveis que necessitaran com a alumnes.

Resumint doncs, la biblioteca ha de ser una part integrant del procés educatiu, un recurs major dins l'Escola i la Universitat. I per això, necessitem la col·laboració i l'ajuda de tots, de tots vosaltres.

